

ТҮРКИЯ РЕСПУБЛИКАСЫ
АРДАХАН УНИВЕРСИТЕТИ
ЧЕТ ӨЛКӨЛҮК СТУДЕНТТЕРДИН ОКУУ ЖАЙГА ТАПШЫРУУ,
КАБЫЛДАНУУ ЖАНА КАТТАЛУУ ШАРТТАРЫ

ОКУУГА ТАПШЫРА ТУРГАН АБИТУРИЕНТТЕР ТУУРАЛУУ

Өлкө ичинен жана чет өлкөдөн тапшыргандардын арыз-документтери Ардахан университетинин расмий веб сайтынын (www.ardahan.edu.tr) **ÜBYS – Menü – Uluslararası Öğrenci Sınavı Başvurusu** шилтемеси аркылуу кабыл алынат. Тапшыруу мөөнөтүн өткөрүп жиберген абитуриенттердин арыз-документтери кабыл алынбайт.

- 1- Абитуриенттер орто мектепти бүтүрүү аттестатынын баасы боюнча тапшырышат.**
- 2- Абитуриенттер эгер каалашса университетибиз тарабынан кабыл алынган 2024 – 2025 жылдардагы TR-YÖS (Түркия чет өлкөлүк студенттер сынагы) сынагынан алган баллы менен да тапшыра алышат. Мындай учурда кабыл алуу баллы төмөнкүчө эсептелет: Орто билимге ээ болгондугу тууралуу аттестатынын баллынын 60 пайызы, TR-YÖS баллынын 40 пайызы.**
- 3- 2024 – 2025 жылдардагы TR-YÖS (Түркия чет өлкөлүк студенттер сынагы) сынагынан алган баллы менен окууга тапшыра турган чет өлкөлүк абитуриент бул сынактан эң аз дегенде 200 балл алышы керек.**

2025 – 2026 окуу жылында окуу жайыбызга тапшыра турган чет өлкөлүк абитуриенттерге туура багыт (ориентация) берүү сабактары милдеттүү түрдө өтүлөт жана ал үчүн акы алынат. Чет өлкөлүк абитуриенттерге туура багыт (ориентация) берүү сабактарынын акысы 50 \$ же болбосо, 2000 түрк лирасы болуп төмөндөгү IBAN номерине төлөнөт. Чет өлкөлүк абитуриенттер туура багыт (ориентация) берүү сабактарынын акысын төлөгөндөн кийин Эл аралык студенттердин документ тапшыруусу (Uluslararası Öğrenci Başvurusu) экранында орун алган Ориентация видеосун көрө алышат жана андан кийин гана документтерин тапшыра алышат.

Тапшыруу акысы: 2000 (Эки миң түрк лирасы)

Аты: Ö.K. ORYANTASYON HES.

Банк жана кеңсеси: Türkiye Halk Bankası A. Ş. / 149 Ardahan Şubesi

IBAN: TR450001000149964750445035

Тапшыруу акысы: 50 USD (Элүү Америка доллары)

Аты: ULUSLARARASI ÖĞRENCİ

Банк жана кеңсеси: Türkiye Halk Bankası A. Ş. / 678 Ardahan Şubesi

IBAN: TR780001200967800058000149

Чет өлкөлүк студенттерди кабыл алуудагы эл аралык сынактар

- **ÖSYM** (Өлчөө, тандоо жана жайгаштыруу борбору) тарабынан өткөрүлгөн 2024 жана 2025 TR-YÖS (Түркия чет өлкөлүк студенттер сынагы)
- **SAT 1** сынагынан жалпысынан 1100 балл, математикадан болсо 600 баллдан жогору;
- **GCE (A level)** сынагынан 3 тема боюнча А даражасы, булардын бирөө тапшыра турган программа менен байланыштуу болууга тийиш;
- **АСТ** сынагында; Математика (Math), табигый илимдер (Science Reasoning) жана жалпы (Composite) балл катары 24 баллдан жогору;
- Эл аралык бакалаврдык даражадагы дипломго ээ болуу жана дипломундагы орточо баасы 30дан жогору;
- **ABITUR** (АБИТУР-Германия) даражасы эң көп 3, **Matura** (Матура-Австрия) даражасы эң көп 3,
- Француз бакалавры дипломунун баасы эң аз 12,
- Түркия Республикасы Улуттук Билим Берүү Министриги тарабынан 2025-жылы өткөрүлүүчү Түрк тилин билүү деңгели боюнча сынак.

Окууга тапшыруу үчүн абитуриенттерден төмөнкүдөй шарттар талап кылынат:

а) Орто мектептин бүтүрүүчүлөрү (мектепте же лицейде акыркы жылы окуп жаткандар) жана орто мектепти, же лицейди бүтүргөндөр:

1) Чет өлкөлүктөр;

2) Туулгандан бери түрк жараны болуп бирок кийин Ички иштер министрлиги тарабынан жарандыктан чыгууга уруксат алгандар жана ошол түрк жарандыгынан чыккандыгы тууралуу маалымкатта бойго жете элек балдарынын Түрк жарандыгы мыйзамына ылайык берилген укуктарынын колдонулушу менен байланыштуу маалымкатка ээ экендигин күбөлөндүргөндөр;

3) Чет өлкөнүн жараны болуп жүрүп кийин Түркия Республикасынын жарандыгын алгандар жана ушундан улам кош жарандуулук статусуна ээ болгондор;

4) Түркия Республикасынын жараны болуп бирок орто мектепти толугу менен Түндүк Кипр Түрк Республикасынан башка чет өлкөлөрдө окугандар (буга орто мектепти толугу менен Түндүк Кипр Түрк Республикасынан башка чет өлкөлөрдөгү түрк мектептеринде окугандар да кирет);

5) Түндүк Кипр Түрк Республикасы жараны болуп Түндүк Кипр Түрк Республикасында жашап жана Түндүк Кипр Түрк Республикасында орто мектепти бүтүргөн GCE AL (The General Certificate of Education - Advanced Level) сынагынын жыйынтыгына ээ болгондор жана 2005–2010 жылдардын арасында башка өлкөлөрдөгү коллеж, лицейлерде окуп GCE AL сынагынын жыйынтыгына ээ болгон же ээ боло тургандардын арыз-документтери кабыл алынат.

б) Абитуриенттерден

- 1) Түркия Республикасынын жараны болуп, орто мектепти толук түрдө Түркияда же Түндүк Кипр Түрк Республикасында бүтүргөндүн,
- 2) Түндүк Кипр Түрк Республикасынын жарандарынын (орто мектепти Түндүк Кипр Түрк Республикасында бүтүргөн GCE AL жыйынтыгына ээ болгондор жана 2005-2010-жж. арасында башка өлкөлөрдөгү орто окуу жайларына катталып, билим алып, GCE AL сынагынын жыйынтыгына ээ болгон же ээ боло тургандар эмес)
- 3) Бул статьянын 2-беренесинин а) бөлүмүнүн 2-номерлүү ич бөлүмүндө белгиленгендей туулгандан эле Түркия Республикасынын жараны болгон кош жарандуулардын, (орто мектепти толугу менен Түндүк Кипр Түрк Республикасынан башка чет өлкөлөрдөгү мектептерде окугандар / орто мектепти толугу менен Түндүк Кипр Түрк Республикасынан башка чет өлкөлөрдөгү түрк мектептеринде окугандар эмес)
- 4) Түндүк Кипр Түрк Республикасынын да жараны болгон кош жарандуулардын (орто мектепти толугу менен Түндүк Кипр Түрк Республикасында бүтүргөн GCE AL сынагынын жыйынтыгына ээ болгондор жана 2005–2010 жылдардын арасында башка өлкөлөрдөгү коллеж, лицейлерде катталып окуп GCE AL сынагынын жыйынтыгына ээ болгон же ээ боло тургандар эмес)
- 5) Түркиядагы элчиликтердин карамагындагы мектептерде жана Түркиядагы чет элдик лицейлерде билим алган Түркия Республикасынын жараны болгон же болбосо ушул статьянын 2-беренесинин а) бөлүмүнүн 2-номердүү ич бөлүмүндө белгиленгендей туулгандан эле Түркия Республикасынын жараны болгон кош жарандуулардын арыз-документтери кабыл алынбайт.

Абитуриенттер орто мектепти бүтүрүү аттестатынын баасына жараша тизмеге киришет. Абитуриенттер эгер каалашса университетибиз тарабынан кабыл алынган TR-YÖS (Түркия чет өлкөлүк студенттер сынагы) сынагынан алган баллы менен да тапшыра алышат. Мындай учурда орто билимге ээ болгондугу тууралуу аттестатынын баллынын 60 пайызы, TR-YÖS баллынын 40 пайызы эсептелип ошого жараша тизмеге алынат.

Түрк тилин билүү деңгели боюнча сынактан жетиштүү балл ала албаган абитуриенттер жана Түркиядагы жогорку окуу жайларынын биринен Түрк тилин жетиштүү деңгелде билет деген сертификаты жок абитуриенттер университетибиздеги TÖMERде (Түрк тилин үйрөтүү жана изилдөө борбору) 1 жыл Түрк тилин үйрөнүүгө милдеттүү. Бул абалдагы абитуриенттер TÖMERге 10.10.2025ке чейин кабыл алынат. C1-C2 TÖMER сертификатын алган студенттер кийинки окуу жылынан баштап университетибизде толук түрдө каттоодон өтүшөт.

Түркиядагы жогорку окуу жайларынын биринен Түрк тилин жетиштүү деңгелде билет деген сертификатын алган абитуриенттер Ардахан университетинин Түрк тилин билүү деңгели боюнча сынагына кирбейт.

Түрк тилин билүү деңгели боюнча тест окуу жайга жайгаштыруу жана каттоо процессинде көңүлгө алынбайт.

Түрк тилин билүү даражалары:

а) C1 жана C2 даражасы: Түрк тилин жетиштүү деңгелде билет, өзү каалаган кайсы программага кабыл алынуу мүмкүнчүлүгү жетсе ошол программада окууга каттала алат.

б) B1 жана B2 даражасы: Түрк тилин билүү деңгели жетиштүү эмес, бирок кыска мөөнөттө өздөштүрө алат. Бул деңгээлдеги студенттер түрк тили курсунда кошумча билим алуу шарты менен өзү каалаган кайсы программага кабыл алынуу мүмкүнчүлүгү жетсе ошол программада окууга каттала алат. Бул деңгелдеги студент 3-окуу жылынын башталышына чейин түрк тилин билүү деңгелин C1 жана C2 даражасына жеткирип аны тийиштүү документ акылуу күбөлөндүрүшү керек. Эгер бул убакыттын соңунда түрк тилин билүү деңгели дагы деле B1 – B2 даражасында болсо, анда ал аны C1 – C2 даражасына жеткиргенге чейин окуу процессин уланта албайт.

в) A1 жана A2 даражасы: Түрк тилин жетиштүү деңгелде билбейт. Бул деңгелдеги студент түрк тили курсунан окууга тийиш. Бул абалдагы студент 3-окуу жылынын башталышына чейин түрк тилин билүү деңгелин C1 жана C2 даражасына жеткирип аны тийиштүү документ акылуу күбөлөндүрүшү керек. Түрк тилин билүү деңгелин C1 – C2 даражасына жеткиргендер үчүн а) беренеси, B1 – B2 даражасына жеткиргендер үчүн б) беренесинин талаптары ишке ашырылат.

Түрк тилин билүү даражалары жана балл аралыктары төмөнкүдөй:

Түрк тилин билүү даражалары	Балл аралыктары	Түшүндүрмөлөр
C2	90-100	Түрк тилин жетиштүү билет
C1	80-89	Түрк тилин жетиштүү билет
B2	65-79	Түрк тилин кыска убакытта жетиштүү деңгелде үйрөнүшү мүмкүн
B1	50-64	Түрк тилин кыска убакытта жетиштүү деңгелде үйрөнүшү мүмкүн
A2	25-49	Түрк тилин жетиштүү билбейт
A1	0-24	Түрк тилин жетиштүү билбейт

ТҮРК ТИЛИН БИЛҮҮ ДЕҢГЕЛИН ӨЛЧӨӨ СЫНАГЫ

Түрк тилин билүү деңгелин өлчөө сынагы Ардахан университетинин TÖMERи (Түрк тилин үйрөтүү практикасы жана изилдөө борбору) тарабынан Экономика жана башкаруу билимдери факультети имаратынын А1 дарсканасында 2025-жылдын 16-сентябрында саат 10:00дө болот.

Түрк тилин билүү деңгелин өлчөө сынагы ОКУУ, ТҮШҮНҮҮ, ЖАЗУУ жана СҮЙЛӨӨ формасында болуп баш-аягы төрт этаптан турат.

Түрк тилин үйрөтүү практикасы жана изилдөө борбору тарабынан 16/09/2025те боло турган Түрк тилин билүү деңгелин өлчөө сынагы үчүн абитуриенттер төмөндөгү IBAN номерине 1200 түрк лирасы төлөп квитанциясын сынактан мурун э-почта аркылуу же колдон Түрк тилин үйрөтүү практикасы жана изилдөө борборуна (TÖMERге) тапшыруулары керек.

Сынактын дареги:

Ардахан университети Экономика жана башкаруу билимдери факультети имаратынын А1 дарсканасы /ЕНИСЕЙ кампусу /АРДАХАН

Сынак сааты: 10:00

Банк: T.C Halkbank A.Ş. – 678 / Ardahan Şubesi

IBAN номери: TR430001200967800005000076

Сынак акысы: 1200 түрк лирасы

Түркияда жогорку билим берүү мекемелеринин бардык деңгелинде билим ала турган чет өлкөлүк студенттердин кирүү жана жашоо уруксатын алыш үчүн жасала тургандар;

- Чет өлкөдө жасала турган иштер (Паспорт иштери)
- Өлкөбүзгө келгенден тартып жасала турган иштер (жашоо уруксаты)
- Жашоо уруксатын алгандан кийин жасала турган иштер (кабар берүү, билдирүү)

Чет өлкөдө жасала турган иштер (Паспорт Иштери)

Университетибизде билим алуу үчүн документтерин тапшырган чет өлкөлүк студенттердин дарегине кабыл алынгандыгы тууралуу чакыруу каты жөнөтүлөт. Студенттер бул каттын негизинде өз өлкөлөрүндөгү тиешелүү мекемелерге кайрылып чет элдик паспорт даярдагышат.

Түркияда билим алуу мөөнөтү боюнча жашоосун материалдык жактан камсыз кыла тургандыгын далилдей турган документ (банк эсеби, стипендия ж.б.) керек. Өкүлчүлүк тарабынан кошумча документтер талап кылынышы мүмкүн.

Өлкөбүзгө келгенден тартып жасала турган иштер (жашоо уруксаты)

Чет өлкөлүк студенттер Түркияга кирген күндөн тартып, 30 күн ичинде төмөндө көрсөтүлгөн документтер менен университетибиздин Студенттик иштер (Öğrenci İşleri) башкармалыгына арыз менен кайрылып каттоого турушу керек.

Университетибизге каттоого алынган күндөн тартып 15 күн ичинде жашоо уруксатын алуу үчүн төмөндөгү документтерди толугу менен Студенттик иштер башкармалыгына тапшыруулары керек.

Жашоо уруксатын алуу үчүн керек болгон документтер:

- Жашоо уруксаты үчүн каттоо/тапшыруу формасы (студенттин өз колу коюлган түрүндө)
- Паспорт же болбосо паспорттун ордуна колдонулуучу жарактуу документ.
- Студент экенин тастыктаган справка
- 4 даана биометрикалык сүрөт
- Жалпы ден-соолукту камсыздандыруу документи (Түркиядагы Социалдык Коопсуздук министрлиги тарабынан берилген документ)
- Жашай турган дарегин көргөзгөн документ (Эгер өз үйүндө жашай турган болсо ошол үйдүн документи (кийинки окуу жылдарында болсо жашоо уруксаты үчүн жашаган жеринен справка же эсеп-фактура да жарайт), ижара үйдө жашай турган болсо ошол ижара келишиминин нотариустан бекитилген көчүрмөсү, мейманкана ж.б. конок үйлөрүндө жашаса ошол жерде жашаганын тастыктаган документ, студенттик жатаканада жашаса анын документи, эгер кандайдыр колдоо көрсөткөн кимдир бирөөнүн үйүндө жашаса ал адамдын нотариус менен бекитилген милдеттенме каты, эгер ал колдоо көрсөткөн адам үй-бүлөлүү болсо жолдошунун да нотариус менен бекемделген милдеттенме каты)
- Жашоо уруксаты документинин акысынын төлөнгөнү боюнча квитанция (бул төлөм Ардахан акимчилигинин областык салык башкармалыгына төлөнөт)
- 18 жаштан кичине чет өлкөлүктөр үчүн:
визасыз же кандайдыр башка максат менен (тил үйрөнүү сыяктуу) виза алып келгендерден ата-энеси же камкордукка алгандардын документи (туулгандыгы тууралуу күбөлүк, үй-бүлөлүк документ ж.б.) жана ата-энеси же камкордукка алгандар тарабынан берилген макулдук каты талап кылынат.
Ал эми максатка ылайык (студенттик виза менен) келгендерден макулдук каты жана ата-энеси же камкордукка алгандардын документи талап кылынбайт.

Эскертүү: Чет өлкөлүк студент тарабынан жашоо уруксаты үчүн даярдалган документтер Студенттик иштер башкармалыгына кабыл алынгандан кийин 15 күндүн ичинде Областык көч башкаруу дирекциясына (Göç İdaresi) тапшырылат.

Жашоо уруксатын алгандан кийин жасала турган иштер (кабар берүү, билдирүү)

- а) Жогорку билим берүү мекемелери, студенттердин каттоосу менен байланыштуу өзгөрүүлөрдү (каттоосун жокко чыгаруу, каттоосун убактылуу токтотуу, бүтүрүү жб.) Облустук көч башкаруу дирекциясына 20 күндүн ичинде билдирет.
- б) Жашоо уруксаты китепчесиндеги маалыматтар өчүп же бузулуп калса, же болбосо жоголуп кеткен учурларда дароо Студенттик иштер башкармалыгына арыз менен кайрылып, жаңысын алуусу керек.
- в) Окуу жайга каттоо иш-аракеттери аяктаган чет өлкөлүк студенттер университеттен студенттик справка алып Социалдык Коопсуздук министрлигинин облустагы өкүлчүлүгүнө кайрылып Жалпы ден-соолукту камсыздандыруу келишимин түзүшү керек.

ТОЛУК ТҮРДӨ КАТТОО ПРОЦЕССИ

- Университетибизде толук түрдө билим алууга мүмкүнчүлүк алган чет өлкөлүк студенттерге студенттик билет берилет.
- Толук каттоодон өткөн чет өлкөлүк студенттердин өздүк тиркемеси тиешелүү факультеттердин студенттик бөлүмдөрүнө жөнөтүлөт.
- Толук каттоо процесси аяктагандан кийин чет өлкөлүк студенттердин жашоо уруксаты үчүн даярдаган документтери 15 күндүн ичинде Облустук көч башкаруу дирекциясына колдон тапшырылат.

**ЧЕТ ӨЛКӨЛҮК СТУДЕНТТЕРДИ КАТТОО УЧУРУНДА ТАЛАП
КЫЛЫНГАН ДОКУМЕНТТЕР**

Мектепти аяктагандыгын күбөлөндүргөн **аттестаттын түп нускасы** жана анын өлкөсүндөгү Түркия Республикасынын элчилиги же өкүлчүлүгү тарабынан мөөрлөнгөн түркчө үлгүсү,

Аттестатта тиркелген **баа көрсөткүчүнүн түп нускасы** жана анын өлкөсүндөгү Түркия Республикасынын элчилиги же консулдугу тарабынан мөөрлөнгөн түркчө үлгүсү,

Расмий түрдөгү жеке күбөлүгүнүн же паспортунун өздүк маалыматтары жайгашкан барагынын өлкөлөрүндөгү Түркия Республикасынын элчилиги же консулдугу тарабынан мөөрлөнгөн түркчө үлгүсү,

Абитуриенттер 2024 жана 2025-жылдардагы TR-YÖS (Түркия чет өлкөлүк студенттер сынагы) сынагынан алган баллы менен тапшыра алат. (Аталган сынактан эң аз 200 балл алышы керек)

Салым акчасы төлөнгөндүгүн күбөлөндүргөн банк квитансиясы, (каттоо учурунда талап кылынат)

Эл аралык стандартта чет тилин билгендигин жана түрк тилин жетиштүү деңгелде билгендигин тастыктаган документ өлкөлөрүндөгү Түркия Республикасынын элчилиги же консулдугу тарабынан мөөрлөнгөн түркчө үлгүсү (эгер бар болсо кабыл алынат),

5 даана паспорттук сүрөт.

Түркия Республикасы кимдик номери (Алгач убактылуу Т. Р. кимдик номери аркылуу каттоо ишке ашырылат. Кийин Жашоо уруксаты менен бирге туруктуу Т. Р. кимдик номери системага киргизилет).

Жалпы Ден-соолук Камсыздандыруу документи (Түркияда Социалдык Коопсуздук министрлигинен алынат)

Абитуриенттердин окууга тапшыруу акысынын төлөнгөнү тууралуу бантан алынган квитанция. Каттоо учурунда документ катары колдон тапшырылат.

Эскертүү:

Өлкө ичинен жана чет өлкөдөн тапшыргандардын арыз-документтери Ардахан университетинин расмий веб сайтынын (www.ardahan.edu.tr) **ÜBYS – Menü – Uluslararası Öğrenci Sınavı Başvurusu** шилтемеси аркылуу кабыл алынат. Белгиленген мөөнөттөн кечиккен документтер кабыл алынбайт.

Байланыш маалыматтары:

Ардахан университети ректораты

Студенттик иштер башкармалыгы (Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

Телефон: 0478 211 7575 (1286)